

TEMELJI SUVERENE REPUBLIKE HRVATSKE

Vijeću za suočavanje s prošlošću

Vlade Republike Hrvatske

Ove godine obilježavamo 70. obljetnicu odluka Pariške mirovne konferencije kojima je međunarodna zajednica priznala suverenitet Republici Hrvatskoj nad istrom, Rijekom, Zadrom i pripadajućim otocima.

Presudno na Pariške odluke o miru i razgraničenju sa susjednom Italijom utjecale su date naše velike žrtve i herojski pobjednički marš 30.000 antifašističkih boraca NOR-a Istre Hrvata, Slovenaca i Talijana inspirirana Titovom politikom jednakosti i socijalne pravednosti. Tako je stvorena povijesna prekretnica čija je srž kod nas u Istri u bratskoj convivenzi i antifašističkoj fratelanci, čijom odlučnom voljom su prekinute i otklonjene tragične višestoljetne međusobne traume i uspostavljena ravnoteža na Jadranu.

Svjedoci smo da su neki od članova Vašeg Vijeća već unaprijed istupili u javnosti sa svojim stavovima u kojima relativiziraju i demoniziraju našu antifašističku povijest, ponižavaju naše antifašističke borce i vođe našeg NOP-a i NOB-e i na taj način vrijeđaju velike žrtve pale za slobodu Istre i pokušavaju da ponovo pišu povijest Drugog svjetskog rata, što ne može i neće

zasjeniti našu povijest i one koji su tu povijest stvarali.

Oni koji ne priznaju našu povijest, negiraju naš najveći doprinos u slavnoj borbi za nacionalno i socijalno oslobođenje Istre i njeno sjedinjenje s domovinom Hrvatskom, što znači da ne priznaju cjelinu teritorijalnog integriteta naše domovine Hrvatske, a upravo se oni rado vole deklarirati kao hrvatski domoljubi, što je svakako licemjerno i zlonamjerno što graniči izdajom državnih interesa.

S tim u vezi tražimo:

1. Radi navedenog molimo, da se naslov, ali i odgovorno državno vodstvo: Predsjednica RH, Vlada RH i Sabor RH, jasno i nedvosmisleno odrede prema antifašističkim vrijednostima Drugog svjetskog rata i pobjedi nad fašizmom u sastavu Međunarodne antifašističke koalicije, prema ustaštvu, neoustaštvu, četništvu i drugim oblicima fašizma, te najretrogradnije opasnosti koja je ikada zaprijetila čovječanstvu. Tražimo da se javno djelovanje i glorificiranje bilo kakve manifestacije fašističkih pokreta, grupa i pojedinaca osudi i zakonom zabrani.

2. Na isti način da riječju, ponašanjem i svakodnevnim djelovanjem u zemlji i inozemstvu

potvrde duh Ustava Republike Hrvatske, u kojima je uz ostalo u izvorišnim osnovama zapisano "....u uspostavi temelja državne suverenosti u razdoblju Drugog svjetskog rata, izraženog nasuprot proglašenju Nezavisne države Hrvatske (1941.) u odlukama Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Hrvatske (1943.), a potom u Ustavu Narodne Republike Hrvatske (1947.) i poslije u ustavima Socijalističke Republike Hrvatske (1963-1999.)"

Ustav Republike Hrvatske jasno je dao do znanja hrvatskoj, europskoj i svjetskoj javnosti da je suvremena Republika Hrvatska nastala na antifašističkim osnovama.

3. Tražimo jasno određenje o NOB-i, djelovanju i doprinosu antifašističkih boraca i antifašističkih snaga naroda Istre u konačnom oslobođenju od nacifašizma i značaju povijesnih Pazinskih odluka iz 1943. godine, kao prethodnika Pariške mirovne konferencije iz 1947. godine. Bez antifašista (Hrvata, Slovenaca i Talijana), čitavog Istarskog naroda, te bez snažnog nepokolebljivog stajališta J.B.Tita kojeg je jasno rekao na Visu "Tuđe nećemo, a svoje ne damo". Tito se uvjerio u razgovoru sa Čerčilom u Caserti u kolovozu 1944. da će se za Istru morati boriti i po završetku rata. Ali je dao do znanja i našim saveznicima, da se Istra neće predati ni pod koju cijenu. Stari i iskusni političar kasnije je shvatio da ga je Tito politički nadigrao i preduhitrio prodorom IV. Armije u Trst i predio Soče prije zapadnih armija, što je bilo presudno za konačnu slobodu Istre.

Radi boljeg razumijevanja naše zabrinutosti i opravdanog ogorčenja zbog odnosa aktuelnih državnih vlasti prema našim borcima i žrtvama, podsjećamo Vas na teške dane slavenskog življa na ovim prostorima kroz 13 stoljeća pod tuđinskim vlastima, a posebno za vrijeme talijanskog fašizma.

Odmah nakon dolaska i okupacije Istre pod kraj 1918. godine, talijanska vlast počela je sustavno zatirati sve oblike hrvatskih i slovenskih javnih i nacionalnih životnih obilježja. Nezaboravni su to dani bezakonja, zatiranja svega što je hrvatsko, slovensko, ali i talijansko, ako je bilo antifašističko. Zabranjen je istarskim Hrvatima i Slovencima materinji jezik u službenom, a čak i u privatnom životu. Zatvaraju se slavenske škole, udruženja građana,

zadruga, kulturne ustanove i otpuštaju se svi službenici slavenske nacionalnosti u općinskim vijećima. Interniraju se mnoge istaknute ličnosti, a pod pritiskom i terorom 100.000 Istrana prinudno emigrira. Provođi se sustavno politička asimilacija i denacionalizacija slavenskog življa. 115.000 Hrvata Istre prinudno Kraljevskim dekretom je pretvoreno u Talijane.

Dolaskom fašista na vlast u Italiji prilike se zaoštravaju, uvodi se brutalna represija. Mussolini još 1919. godine osniva fašističke odrede "Squadre d'azione" koji se posebno usmjeravaju u našim krajevima na Hrvate i Slovence, a ne štede se niti antifašistički opredijeljeni Talijani.

Specijalni sud (Tribunale speciale per la Difesa dello Stato) je u periodu svog djelovanja od 1927 do 1943. zbog političkog delikta osudio 692 Istrana na 7.193 godine zatvora, a 24 osobe smrtnom presudom. Prvo smaknuće strijeljanjem u leđa dogodilo se 1929. godine, a izvršeno je nad Vladimirom Gortanom osuđenom bez prava na žalbu i pomilovanje!

Tisuće Istrana završilo je u progonstvu, internirani u izolaciju, na otoke Lipari, Tremiti, Ustica, Ponza, Portolongone, Ferignana, i druga mjesta, a mnogi od njih se nisu nikada vratili svojim domovima.

Istra je na svojim leđima prva u Europi isprobala zločinačke genocidne metode fašizma i hrabro i odlučno suprotstavila se tom najvećem zlu ljudske civilizacije.

Dužni smo upozoriti, da pojedinci u Istri zlonamjerno i lažno uspoređuju stanje za vrijeme fašizma sa stanjem nakon drugog svjetskog rata. Istrani su nakon rata konačno doživjeli u pravom smislu svoje nacionalno i socijalno oslobođenje, dobili svoj identitet, rođeno ime i prezime i ostala građanska, kulturna i socijalna prava, koja ranije nisu imali.

Velikim entuzijazmom i dobrovoljnim radom u teškim životnim prilikama, kad je i cijela Europa gladovala, što teško mogu razumjeti današnje generacije, obnovili porušenu, spaljenu i zaostalu agrarno obilježenu zemlju, stvorili velike nove vrijednosti posebno u industriji, turizmu, stambenoj, javnoj i infrastrukturnoj izgradnji, koje su Istru svrstale u red najrazvijenijih pokrajina u Hrvatskoj. Višestruko se povećao društveni proizvod s pozitivnom vanjsko trgovinskom bilancom pune zaposlenosti i visoke socijalne pravednosti. Pokazatelji (Statistički godišnjaci) opće razvijenosti za 1989. godinu, u prilog našoj tvrdnji pokazuju, da Istra u odnosu na RH ima 25% veću stopu aktivnog stanovništva. Na 100 stanovnika dolazi 47.7% zaposlenih što čini

visoku stopu, primjerenu za mnoge razvijene zemlje. DBP je za 33% viši od prosjeka u Hrvatskoj. Istovremeno se školovalo 10.000 visokoobrazovanih građana itd., na ponos i diku onih koji su Istru oslobodili i generacijama koje su je gradile i osigurali budućnost nadolazećim generacijama.

Konačno borci Domovinskog rata obranili su domovinu i njen puni suverenitet u granicama uspostavljenih u NOB-i. Antifašističke stečevine dale su nam pravne pretpostavke za izlazak iz Jugoslavenske zajednice i proglašenje nezavisnosti na osnovi Ustava SFRJ od 1974. godine u kojem je utvrđeno pravo republika na samoodređenje do otcjepljenja. Te odredbe su u Ustav ugrađene na izričito traženje Predsjednika J.B.Tita s velikim razlogom, koji je s mudrošću vizionara pokazao dobro poznavanje balkanskih prilika. Badinterova komisija morala je uvažiti ovo neosporno pravo Hrvatske. Tako je upravo Tito omogućio Hrvatsku samostalnost. To je cjelina nepobitne istine, bez obzira koliko to bilo nekome krivo i neprihvatljivo.

Istovremeno prilažemo Vam naše pismo namjere (skraćenu informaciju) o "70. obljetnici Pariške mirovne konferencije (1997-2017)".

Sudionici Skupštine Saveza antifašista Istarske županije

U Pazinu, 25.05.2017.

Predsjednik:

Tomislav Ravnić

Dostaviti:

1. Predsjednici RH
2. Vladi RH
3. Saboru RH,
4. Saborskom nadležnom odboru
5. Istarskim zastupnicima u Saboru RH
6. Skupštini i županu IŽ
7. SABA RH

